

Ang Basahon ni Daniel - Gatus ug Kalim-an

Paghubad sa Ezekiel 37 ug sa Pagkalabutan Niana sa Ulahing mga Adlaw

Jeff Pippenger

2024-03-21

Human mahulagway ni Ezekiel ang proseso sa pagkahimong usa sa duha ka nasod, iyang dayon gipaila nga ang maong nasod pagadumalahan ni Haring David, ug nga Siya mosulod sa pakigsaad uban kanila, ug nga ang Iyang tabernakulo magauban kanila.

Dili na usab nila hugawan ang ilang kaugalingon pinaagi sa ilang mga dios-dios, ni pinaagi sa ilang mga butang nga dulumtanan, ni pinaagi sa bisan unsa sa ilang mga kalapasan; apan luwason ko sila gikan sa tanan nilang pinuy-anan diin sila nakasala, ug hinloan ko sila; ug sila mahimong akong katawhan, ug ako mahimong ilang Dios. Ug si David nga akong alagad mahimong hari ibabaw kanila; ug silang tanan adunay usa ka magbalantay: sila usab magalakaw diha sa akong mga paghukom, ug magabantay sa akong kabalaoran, ug magatuman niini. Ug sila magapuyo sa yuta nga akong gihatag kang Jacob nga akong alagad, diin nagpuyo ang inyong mga amahan; ug sila magapuyo didto, sila, ug ang ilang mga anak, ug ang mga anak sa ilang mga anak hangtod sa walay katapusan: ug si David nga akong alagad mahimong ilang principe sa walay katapusan. Labut pa magabuhat ako ug usa ka tugon sa pakigdait uban kanila; kini mahimong usa ka walay-katapusang tugon uban kanila: ug ipahimutang ko sila, ug padaghanon ko sila, ug ibutang ko ang akong balaang puloy-anan sa taliwala nila sa walay katapusan. Ang akong tabernakulo usab magauban kanila: oo, ako mahimong ilang Dios, ug sila mahimong akong katawhan. Ug ang mga nasud mahibalo nga ako, si Jehova, nagabalaan sa Israel, sa diha nga ang akong balaang puloy-anan anaa sa taliwala nila sa walay katapusan. Ezekiel 37:23–28.

Ang kapitulo traynta y siete sa Ezekiel naghatag ug usa ka hilabihan ka detalyadong pagpasundayag sa pagtimri sa usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo. Ang duha ka sungkod nga mahimong usa ka nasod sa diha nga ang pagka-Dios mahiusa sa pagkatawo, ug sila pagaharianan sa usa ka hari. Ang usa ka nasod mao ang iglesya sa Dios sa kataposang mga adlaw, nga mao ang usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo. Ang duha ka sungkod mao ang duha ka yugto sa pagkakatatag sa amihanang ug habagatang mga gingharian sa Israel. Kining duha ka sungkod mao kadtong giila ni Pablo ingon nga ang “lawas,” sa dihang iyang giila usab si Cristo ingon nga “ulo” nianang lawasa. Giila ni Ezekiel ang “ulo” ni Pablo ingong “Haring David,” ug ang “lawas,” ingong “usa ka nasod.”

Sa mensahe nga gihatag ngadto sa Adventismo niadtong 1856, ingon nga girepresentahan sa wala mahuman nga sunod-sunod nga mga sinulat ni Hiram Edson mahitungod sa “pito ka mga panahon” niadtong 1856, si Edson nagtumong sa Isaias, kapitulo 7 nga tagna sa kan-uman ug lima ka tuig ingon nga biblikanhong punto sa reperensiya alang sa mga sinugdanan sa duruha ka yugto sa pito ka mga panahon. Ang tagna sa panahon nga kan-uman ug lima ka tuig gibutang sulod sa usa ka malalomon nga konteksto, susama sa mga pahayag diha sa basahon sa Pinadayag nga nagaingon, “ang adunay mga dalunggan, pamatia siya.” Kon kamo adunay mga mata nga makamatikod, ug

mga dalunggan nga makasabut, adunay usa ka butang nga hilabihan ka kahibulongan nianang pahayag.

Kay ang ulo sa Siria mao ang Damasco, ug ang ulo sa Damasco mao si Rezin; ug sulod sa kan-uman ug lima ka tuig mabungkag ang Ephraim, aron dili na kini mahimong usa ka katawhan. Ug ang ulo sa Ephraim mao ang Samaria, ug ang ulo sa Samaria mao ang anak ni Remalias. Kong kamo dili motoo, sa pagkatinuod dili kamo malig-on. Isaia 7:8, 9.

Ang panagna sa kan-uman ug lima ka tuig nagsugod niadtong 742 BC, ug sulod niadtong kan-uman ug lima ka tuig, napulog-siyam ka tuig sa ulahi sa 723 BC, ang amihanang gingharian sa Israel gidala ngadto sa pagkaulipon sa Asiria, ug sa dihang natapos kadtong mga tuig sa 677 BC, si Manases gibihag sa Babilonia. Kadtong kan-uman ug lima ka tuig girepresentahan usab diha sa mga katumanan sa katapusan sa pagkapatlaag sa duha ka mga nasod, nga mamahimong usa ka sungkod sa asoy ni Ezekiel. Kini nagtimaan, matag-usa, sa 1798, 1844, ug 1863. Diha sa mga bersikulo nga nag-ila sa mensahe nga gisalikway niadtong 1863, may usa ka pinasahi nga pinadayag nga matagnaon diin ang panagna gisul-oban.

Kini mao ang pagpadayag nga ang “ulo” sa usa ka nasud mao ang iyang kaulohan nga siyudad, ug nga ang “ulo” sa kaulohan nga siyudad mao ang hari. Naghatag kini ug duha ka mga saksi alang niini nga pagpadayag, ug dayon gidala ang tibuok tagna ug pagpadayag ngadto sa iyang kataposan pinaagi sa lalom nga pulong nga nagaingon, “Kon kamo dili motoo, sa pagkamatuod dili kamo mapalig-on.” Kon dili kamo motoo nga ang hari mao ang ulo, ug nga ang ulo mao ang kaulohan nga siyudad, nan dili kamo mapalig-on.

Ang nasod ni Ezekiel nga maporma pinaagi sa pagdugtong sa duha ka sungkod sa amihanang ug habagatang mga gingharian, pagabaton ug usa ka hari, nga mao ang usa ka ulo, nga mao ang kaulohang siyudad sa nasod. Ang tibuok nga pahayag ni Ezekiel naghisgot mahitungod sa mga propetikong kinaiya sa pagtimri sa usa ka gatos ug kap-atan ug upat ka libo, nga naghulagway sa paghiusa sa Pagka-Dios uban sa pagkatawo sulod sa panahon sa pagtingog sa ikapitong trumpeta sa Islam sa ikatulong kaalaut.

Ang mga adlaw sa pagpatingog sa Ikapitong Trompeta, diha sa Kapitulo 10 sa Pinadayag, nagsugod sa dihang wala nay “panahon,” nga mao ang Oktubre 22, 1844, sa dihang miabut ang ikatulong manulonda. Nianang tungora nasinati ni Juan ang kapait nianang maong petsa, ug didto ug dayon gisugo siya sa pagsukod sa templo, apan biyaan ang kasaysayan sa usa ka libo duha ka gatus ug kan-uman ka tuig sa pagtunob sa balaang puloy-anan ug sa panon, kay kana nga yugto gihatag ngadto sa mga Hentil.

Ug ang manolunda nga akong nakita nga nagtindog ibabaw sa dagat ug ibabaw sa yuta mipataas sa iyang kamot ngadto sa langit, ug nanumpa pinaagi sa Kaniya nga buhi sa walay kataposan, nga maoy nagbuhat sa langit, ug sa mga butang nga anaa niini, ug sa yuta, ug sa mga butang nga anaa niini, ug sa dagat, ug sa mga butang nga anaa niini, nga wala nay paglangan sa panahon; kondili sa mga adlaw sa tingog sa ikapitong manolunda, sa diha nga magasugod na siya sa pagpatingog, ang tinago sa Dios pagatumanon, sumala sa Iyang gipahibalo sa Iyang mga ulipon nga mga manalagna. Ug ang tingog nga akong nadungog gikan

sa langit misulti kanako pag-usab, ug nagaingon, Lakaw, kuhaa ang gamayng basahon nga binuklad nga anaa sa kamot sa manulonda nga nagtindog ibabaw sa dagat ug ibabaw sa yuta.

Ug miadto ako sa manulonda, ug miingon kaniya, Ihatag kanako ang gamayng basahon. Ug miingon siya kanako, Kuhaa kini, ug kaona kini sa tibuok; ug kini magapapait sa imong tiyan, apan sa imong baba matam-is kini sama sa dugos. Ug gikuha ko ang gamayng basahon gikan sa kamot sa manulonda, ug gikaon ko kini sa tibuok; ug sa akong baba matam-is kini sama sa dugos: ug sa diha nga nangaon na ako niini, mipait ang akong tiyan. Ug miingon siya kanako, Kinahanglan magpanagna ka pag-usab sa atubangan sa daghang mga katawohan, ug mga nasod, ug mga pinulongan, ug mga hari. Ug gihatagan ako ug usa ka bagakay nga sama sa usa ka sungkod: ug ang manulonda mitindog, nga nagaingon, Tindog, ug sukda ang templo sa Dios, ug ang halaran, ug sila nga nanagsimba didto. Apan ang sawang nga anaa sa gawas sa templo biyai, ug ayaw kini sukda; kay kini gihatag ngadto sa mga Hentil: ug ang balaang siyudad ilang pagatamakan sulod sa kap-atan ug duha ka bulan. Pinadayag 10:5–11:2.

Ang templo nga gipaagihan ni Juan sa pagsukod niadtong Oktubre 22, 1844, mao ang templo nga may mga magsisimba “diha niana.” Ang hawanan sa gawas gipasagdan nga dili iapil. Ang templo nga may halaran, ug nga may mga magsisimba usab diha niana, mao ang balaang dapit sa langitnong santuwaryo. Aduna nay halaran diha sa hawanan sa gawas, apan kana gipasagdan nga dili iapil, busa ang laing halaran lamang sa santuwaryo sa Dios mao ang halaran sa incienso nga nahimutang sa Balaang Dapit. Sa pag-abot sa ikatulong manulonda niadtong 1844, nga maoy nagtimaan sa pag-abot sa ikatulong manulonda sa sinugdanan sa panahon sa pagpatik niadtong Septiyembre 11, 2001, ang templo naglangkob lamang sa duha ka mga lawak.

Ang Balaang Dapit usa ka simbolo sa Iglesia, nga giila ni Pablo ingon nga lawas, ug ang Labing Balaang Dapit usa ka simbolo sa ulo sa lawas. Ang balaang dapit usa ka simbolo sa pagkatawhanon, ug ang Labing Balaang Dapit mao ang simbolo sa pagka-Diyosnon. Ang halaran, ug ang aso nga misaka gikan sa halaran, nga mitungas ug misulod ngadto sa Labing Balaang Dapit, nagrepresentar sa punto diin ang pagkatawhanon nahidugtong sa pagka-Diyosnon. Ang katawhan makasulod lamang sa Labing Balaang Dapit pinaagi sa pagtuo, apan ang kasinatian sa mga matinumanon anaa sa Balaang Dapit.

Didto sila pagakan-on sa Pulong sa Dios, sumala sa gihulagway sa mga tinapay ibabaw sa lamesa sa tinapay nga gipahamutang sa atubangan. Didto sila pagapasidlakon sa ilang kahayag sa atubangan sa mga tawo, ug magahimaya sa ilang Amahan nga langitnon, sumala sa gihulagway sa kandelerong nga may pito ka sanga, nga gisuginlan kita nga nagarepresentar sa Iglesia. Didto sila pagadugtong sa pagka-Dios samtang ang ilang mga pag-ampo mosaka uban sa mga merito ni Cristo ngadto sa mismong presensya sa Diosnon.

Gikan sa 1798 ngadto sa 1844, ang Arkitekto sa Templo nagpatindog ug usa ka templo sa pagka-tawo nga Iyang gituyo nga iusa uban sa Iyang templo sa pagka-dios, apan ang katawhan misukol. Sukad sa 2001, sa makausa pa Siya nagpatindog sa templo sa pagka-tawo, nga gihulagway ingon nga usa ka gatos ug kap-atan ug upat ka libo. Sumala kang Ezekiel, si “Haring David” mao ang magahari ibabaw sa nasod, nga ginabag-o gikan sa usa ka walog sa patay ug uga nga mga bukog sa Laodicea, ngadto sa gamhanang kasundalohan nga ginapataas ingon nga usa ka

bandila sa haduol nang umaabot nga balaod sa Domingo.

Ang habagatang gingharian sa Juda mao ang dapit diin nahimutang ang kapital nga siyudad sa Jerusalem, ug ang nasod, hari, ug kapital nagrepresentar sa “ulo.” Sa pagkatinuod, kon kamo motuo, kamo mapalig-on. Sa relasyon sa amihanang ug habagatang mga gingharian, ang Juda mao ang “ulo”; didto nahimutang ang kapital, ug mao kana ang siyudad nga gipili sa Ginoo aron ibutang ang Iyang ngalan. Ang amihanang gingharian mao ang “lawas.” Tungod sa pagtalikod ni Solomon, ang Ginoo nagpatindog ug mga kabatok batok kang Solomon. Usa niadtong mga kabatok mao si Jeroboam, nga nahimong unang hari sa nabahin nga amihanang gingharian sa Israel.

Ug si Jeroboam nga anak ni Nebat, usa ka Efratita sa Zereda, alagad ni Solomon, kansang inahan ginganlan si Zeruah, usa ka babayeng balo, bisan siya mituy-od sa iyang kamot batok sa hari. Ug mao kini ang hinungdan nga iyang gituy-od ang iyang kamot batok sa hari: gitukod ni Solomon ang Millo, ug giayo ang mga nangabungkag nga dapit sa siyudad ni David nga iyang amahan. Ug ang tawo nga si Jeroboam usa ka gamhanang lalaki sa kaisog; ug si Solomon, sa pagkakita sa batan-ong lalaki nga siya masinabuton sa buluhaton, gihimo siya nga punoan sa tanang buluhaton sa balay ni Jose. Ug nahitabo niadtong panahona, sa dihang migula si Jeroboam gikan sa Jerusalem, nga si Ahijah nga propeta, ang Silonita, nakakaplag kaniya sa dalan; ug siya nagsul-ob sa iyang kaugalingon ug bag-ong bisti; ug silang duruha nag-inusara sa kapatagan: Ug gikuptan ni Ahijah ang bag-ong bisti nga diha kaniya, ug gigisi kini ngadto sa napulog-duha ka bahin: Ug miingon siya kang Jeroboam, Kumuha ka ug napulo ka bahin: kay mao kini ang giingon sa Ginoo, ang Dios sa Israel, Ania karon, gision ko ang gingharian gikan sa kamot ni Solomon, ug ihatag ko kanimo ang napulo ka mga banay: (Apan kaniya mahabilin ang usa ka banay tungod sa akong alagad nga si David, ug tungod sa Jerusalem, ang siyudad nga akong gipili gikan sa tanang mga banay sa Israel:)

Tungod kay gibiyaan nila ako, ug nagsimba kang Ashtoreth, ang diyosa sa mga Sidonianhon, kang Chemosh, ang dios sa mga Moabihanon, ug kang Milcom, ang dios sa mga anak sa Ammon, ug wala maglakaw sa akong mga dalan, sa pagbuhat niadtong matarong sa akong mga mata, ug sa pagtuman sa akong kabalaoran ug sa akong mga hukom, ingon sa gibuhay ni David nga iyang amahan. Apan dili ko kuhaon ang tibuok gingharian gikan sa iyang kamot; kondili himoon ko siya nga principe sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi tungod kang David nga akong alagad, nga akong gipili, tungod kay gituman niya ang akong mga sugo ug ang akong mga kabalaoran. Apan kuhaon ko ang gingharian gikan sa kamot sa iyang anak, ug ihatag ko kana kanimo, bisan ang napulo ka mga banay. Ug sa iyang anak ihatag ko ang usa ka banay, aron si David nga akong alagad makabaton sa usa ka suga sa kanunay sa akong atubangan didto sa Jerusalem, ang siyudad nga akong gipili alang sa akong kaugalingon aron ibutang ko didto ang akong ngalan. 1 Mga Hari 11:26–36.

Ang nasod nga namugna sa dihang gihiusa ni Ezekiel ang duha ka sungkod, pagabanhawon nga adunay “David” ingon nga hari, ug si David naghari gikan sa Jerusalem, nga mao ang kaulohang siyudad diin gipili sa Dios nga ibutang ang Iyang ngalan. Ang napulo ka amihanang banay maoy usa ka simbolo sa lawas, ug ang Jerusalem mao ang simbolo sa ulo. Tungod sa mga sala ni Manases, ang Juda gidala ngadto sa Babilonia sa pagkabinihag niadtong 677 BC, ug sa ingon

nagsugod ang pagkatibulaag sa “pito ka panahon” batok sa habagatang gingharian. Niadtong panahona gisalikway sa Ginoo ang Jerusalem.

Bisan pa niana, ang Ginoo wala motalikod gikan sa kasilag sa iyang dakong kapungot, diin ang iyang kasuko misilaob batok sa Juda, tungod sa tanang mga paghagit nga pinaagi niini gihagit siya ni Manases. Ug ang Ginoo miingon, Papahawaon ko usab ang Juda gikan sa akong atubangan, maingon nga gipapahawa ko ang Israel, ug isalikway ko kining siyudara sa Jerusalem nga akong gipili, ug ang balay nga mahitungod niini miingon ako, Ang akong ngalan anha didto. 2 Hari 23:26, 27.

Didto sa “balay” sa Jerusalem nga Iyang gipili nga ibutang ang Iyang ngalan, ug ang siyudad ug ang balay gisalikway, apan usa ka saad gihatag pinaagi kang Zacarias nga ang Ginoo mopili pag-usab sa Jerusalem.

Unya mitubag ang manulonda ni Jehova ug miingon, O Jehova sa mga panon, hangtod anus-a nga dili Ka magpakita ug kalooy sa Jerusalem ug sa mga kalungsoran sa Juda, batok kanila nga Ikaw nasuko niining kapitoan ka tuig? Ug mitubag si Jehova sa manulonda nga nakigsulti kanako pinaagi sa maayong mga pulong ug makalilipay nga mga pulong. Busa ang manulonda nga nakig-ambit kanako miingon kanako, Singgit ka, nga nagaingon: Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon; Nagaabugho Ako alang sa Jerusalem ug alang sa Zion pinaagi sa dakung pag-abugho. Ug nasuko Ako pag-ayo sa mga nasud nga nagapuyo nga walay kabalaka; kay ako nasuko lamang sa diyutay, apan ilang gipadayon ang kagul-anan. Busa mao kini ang giingon ni Jehova; Mibalik Ako sa Jerusalem uban ang mga kalooy: ang Akong balay pagatukoron diha niini, nagaingon si Jehova sa mga panon, ug ang pisi sa pagsukod igabuklad ibabaw sa Jerusalem.

Mituaw ka pa, nga nagaingon: Mao kini ang giingon sa Ginoo sa mga panon: Ang akong mga siyudad pinaagi sa kauswagan mokatap pa pag-usab; ug ang Ginoo molipay pag-usab sa Sion, ug mopili pag-usab sa Jerusalem. Unya giyahat ko ang akong mga mata, ug nakita ko, ug ania karon, upat ka mga sungay. Ug miingon ako sa manolunda nga nakigsulti kanako: Unsa ba kini? Ug mitubag siya kanako: Kini mao ang mga sungay nga nagpatibulaag sa Juda, Israel, ug Jerusalem. Ug gipakita sa Ginoo kanako ang upat ka mga panday. Unya miingon ako: Unsay gianhi niini aron buhaton? Ug misulti siya, nga nagaingon: Kini mao ang mga sungay nga nagpatibulaag sa Juda, aron walay bisan kinsa nga makabayaw sa iyang ulo; apan kini mianhi aron hadlok sa sila, aron isalikway ang mga sungay sa mga Gentil, nga mipataas sa ilang sungay batok sa yuta sa Juda aron patibulaagon kini.

Giyahat ko pag-usab ang akong mga mata, ug mitan-aw ako, ug ania karon, usa ka tawo nga may pisi nga panukod sa iyang kamot. Unya miingon ako, Asa ka padulong? Ug siya miingon kanako, Sa pagsukod sa Jerusalem, aron makita kung unsa ang iyang gilapdon, ug unsa ang iyang gitas-on. Ug, ania karon, ang manolunda nga nakigsulti kanako migula, ug laing manolunda migula sa pagsugat kaniya, Ug miingon kaniya, Dali, isulti niining batan-ong lalaki, nga nagaingon, Ang Jerusalem pagapuy-an ingon sa mga lungsod nga walay mga kuta tungod sa kadaghan sa mga tawo ug sa kahayupan diha kaniya: Kay Ako, nagaingon ang Ginoo, mahimo alang kaniya nga usa ka paril nga kalayo sa palibot, ug mahimong himaya sa taliwala niya. Hoy, hoy, panggula kamo, ug pangalagiw gikan sa yuta sa amihanan, nagaingon

ang Ginoo: kay gipatibulaag ko kamo sama sa upat ka hangin sa langit, nagaingon ang Ginoo. Luwasa ang imong kaugalingon, O Zion, ikaw nga nagapuyo uban sa anak nga babaye sa Babilonia. Kay mao kini ang giingon sa Ginoo sa mga panon; Human sa himaya gipadala niya ako ngadto sa mga nasud nga nangawat kaninyo: kay siya nga magahikap kaninyo nagahikap sa kalimutaw sa iyang mata.

Kay, ania karon, iuyog ko ang akong kamot batok kanila, ug sila mahimong inagaw sa ilang kaugalingong mga ulipon; ug maila ninyo nga ang Ginoo sa mga panon maoy nagsugo kanako. Pag-awit ug pagmaya, O anak nga babaye sa Sion; kay, tan-awa, moanhi ako, ug mopuyo ako sa taliwala nimo, nagaingon ang Ginoo. Ug daghang mga nasud mahiusa sa Ginoo niadtong adlaw, ug mamahimo silang akong katawohan; ug mopuyo ako sa taliwala nimo, ug maila mo nga ang Ginoo sa mga panon maoy nagsugo kanako nganha kanimo. Ug ang Ginoo manag-iya sa Juda ingon nga iyang bahin sa yutang balaan, ug pagapilion niya pag-usab ang Jerusalem. Hilom, O tanang unod, sa atubangan sa Ginoo; kay nabanhaw siya gikan sa iyang balaang puloy-anan. Zacarias 1:12–2:13.

Ang mga saad sa Ginoo nga sa makausa pa mopili sa Jerusalem natuman sa dihang gitukod pag-usab sa karaang Israel ang Jerusalem human sa ilang pagkabinihag sa Babilonya, apan ang mga propeta mas nagsulti mahitungod sa kataposang mga adlaw kay sa mga adlaw diin sila nagpuyo. Ang Ginoo “gibanhaw gikan sa iyang balaang templo,” niadtong Oktubre 22, 1844, sa dihang mitindog Siya ug mibalhin gikan sa Balaang Dapit ngadto sa Labing Balaang Dapit, nga niadtong panahona “ang tanang unod” kinahanglan “maghilom” sa atubangan sa Ginoo, kay miabut na ang antitipikal nga Adlaw sa Pagpasig-uli, uyon sa Habakkuk DOS-BEINTE.

Apan si Jehova anaa sa iyang balaang templo: pahiluma ang tibook nga yuta sa iyang atubangan. Habacuc 2:20.

Niadtong panahona, si Juan sa ikanapulog-usa nga kapitulo sa Pinadayag gisugo sa pagsukod sa templo, nga maoy nakita ni Zacarias sa dihang “iyang gitutokan pag-usab ang iyang mga mata, ug mitan-aw, ug ania karon, usa ka tawo nga may panagang panukod diha sa iyang kamot.” Unya si Zacarias miingon, “Asa ba ikaw paingon?” Ug si Juan miingon kang Zacarias, “Sa pagsukod sa Jerusalem, aron makita kon unsa ang iyang gilapdon, ug unsa ang iyang gitas-on.” Ang kasaysayan sa pagtukod pag-usab sa Jerusalem human sa kapitoan ka tuig nga pagkabinihag, ug ang kasaysayan nga nagsugod niadtong 1798 apan natapos sa pagsukol sa dihang miabot ang ikatulong manulonda niadtong 1844, silang duha nagpaila sa buhat nga nagsugod niadtong Setyembre 11, 2001.

Ang habagatang gingharian, ang siyudad sa Jerusalem, ug si Haring David, silang tanan mao ang “ulo” diin ang kinaiya sa Dios kinahanglan ipadayag. Ang amihanang gingharian nagrepresentar sa “lawas,” ug sa dihang ang Ginoo mihukom sa pag-usab “pagkaloy-an ang Jerusalem” ug sa “paglipay kaniya” ug sa pag-usab “pagpili kaniya,” Iyang gipaila ang pagtimri sa usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo, nga naglakip sa paghiusa pag-usab sa mga patayng uga nga bukog sa Laodicea, ug human niana ang pagpabuhi pag-usab niadtong mga bukog ngadto sa usa ka gamhanang kasundalohan.

Kana nga buluhaton ginarepresentar diha sa Ezekiel kapitulo traynta'y-siyete, ug ginarepresentar kini pinaagi sa amihanang ug habagatang mga gingharian, nga nagahatag ug sambingay sa buhat sa pagtuman sa saad sa tugon nga isulat ang Iyang balaod diha sa mga kasingkasing ug hunahuna sa usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo. Sa duha ka mga sungkod, usa ug usa lamang ang giila ingon nga ulo, ug kon ikaw motuo, kon ang imong mga mata makapanabut ug ang imong mga dalunggan makasabot, kini nagaila sa laing sungkod ingon nga lawas.

Padayonon nato kining pagtuon sa sunod nga artikulo.

“Sa patukoranan nga gibutang ni Cristo Mismo, gitukod sa mga apostoles ang iglesia sa Dios. Sa mga Kasulatan, ang hulagway sa pagtukod sa usa ka templo kanunay gamiton aron sa paghulagway sa pagtukod sa iglesia. Si Zacarias nagtumong kang Cristo ingon nga ang Sanga nga maoy magatukod sa templo sa Ginoo. Naghisgot siya sa mga Gentil ingon nga nagatabang sa maong buluhaton: ‘Sila nga anaa sa halayo manganhi ug magatukod sa templo sa Ginoo;’ ug si Isaias nagapahayag, ‘Ang mga anak sa mga lumalangyaw magatukod sa imong mga kuta.’ Zacarias 6:12, 15; Isaias 60:10.

Mahitungod sa pagtukod niini nga templo, si Pedro nagaingon, “Kaniya sa inyong pagduol, ingon sa usa ka buhing bato, nga sa pagkatinuod gisalikway sa mga tawo, apan pinili sa Dios ug bililhon, kamo usab, ingon nga mga buhing bato, ginatukod ngadto sa usa ka espirituhanong balay, usa ka balaang pagkapari, aron sa paghalad ug mga espirituhanong halad, nga kahimut-an sa Dios pinaagi kang Jesu-Cristo.” 1 Pedro 2:4, 5.

“Diha sa minahan sa kalibotan sa mga Judio ug sa mga Hentil ang mga apostoles naningkamot, nga nagkuha ug mga bato aron ibutang ibabaw sa patukoranan. Sa iyang sulat ngadto sa mga magtotoo sa Efeso, si Pablo miingon, ‘Busa karon dili na kamo mga dumuloong ug mga langyaw, kondili mga isigka-lungsoranon uban sa mga balaan, ug mga sakop sa panimalay sa Dios; ug natukod ibabaw sa patukoranan sa mga apostoles ug mga manalagna, nga si Jesu-Cristo gayud mao ang Pangulong Bato sa Pamag-ang; diha kaniya ang tibook nga building nga hapsay pagkakapundok nagatubo ngadto sa usa ka balaang templo diha sa Ginoo: diha kaniya kamo usab ginatukod pagtingub alang sa usa ka puloy-anan sa Dios pinaagi sa Espiritu.’ Efeso 2:19–22.”

Ug ngadto sa mga taga-Corinto siya misulat: “Sumala sa grasya sa Dios nga gihatag kanako, ingon nga maalamong magtutukod, akong gipahimutang ang patukoranan, ug laing tawo maoy nagatukod sa ibabaw niini. Apan ang matag usa kinahanglan magbantay kon giunsa niya ang pagtukod sa ibabaw niini. Kay walay laing patukoranan nga ikapahimutang ni bisan kinsa gawas nianang napahimutang na, nga mao si Jesu-Cristo. Karon kon adunay bisan kinsa nga magtukod sa ibabaw niining patukoranan pinaagi sa bulawan, salapi, mahalaong mga bato, kahoy, uhot, dagami; ang buhat sa matag usa igapadayag: kay ang adlaw maoy magapahayag niini, tungod kay kini igapadayag pinaagi sa kalayo; ug ang kalayo maoy mosulay sa buhat sa matag usa kon unsa gayod ang matang niini.” 1 Corinthians 3:10–13.

“Ang mga apostoles nagtukod ibabaw sa usa ka malig-on nga patukoranan, nga mao ang Bato sa Kapanahonan. Ngadto niining patukoranan gidala nila ang mga bato nga ilang gikalot gikan sa kalibotan. Dili nga walay mga babag ang mga magtutukod naninguha sa pagtrabaho. Ang

ilang buluhaton gihimong hilabihan ka lisod tungod sa pagsupak sa mga kaaway ni Cristo. Kinahanglan silang makigbisog batok sa pagkapig-ot sa hunahuna, pagpihig, ug pagdumot niadtong nagtukod ibabaw sa usa ka bakak nga patukoranan. Daghan kanila nga nagbuhat ingon nga mga magtutukod sa iglesia ikatandi ngadto sa mga magtutukod sa kuta sa mga adlaw ni Nehemias, nga mahitungod kanila nahisulat: ‘Sila nga nagtukod sa kuta, ug sila nga nagpas-an sa mga lulan, uban niadtong nagkakarga, ang matag usa pinaagi sa usa sa iyang mga kamot nagbuhat sa buluhaton, ug pinaagi sa pikas kamot nagkupot ug hinagiban.’ Nehemias 4:17.” Mga Buhat sa mga Apostoles, 595–597.